

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 284/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. F., N., zastúpeného advokátom JUDr. I. G., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na ochranu vlastníckeho práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave a jeho rozsudkom sp. zn. 6 Co 16/06 z 29. novembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2008 faxom doručená sťažnosť J. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“), ako aj základného práva na ochranu vlastníckeho práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 6 Co 16/06 z 29. novembra 2007 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“). Sťažnosť bola doplnená predložením originálu sťažnosti doručeného ústavnému súdu 19. februára 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 49/00-436 z 13. júna 2005 bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť náhradu škody vo výške 135 794 Sk s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % od 26. mája 2000 až do zaplatenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti uvedeného rozhodnutia spoločnosti P. P., ako podiel na mankách, ktoré sťažovateľ ako vedúci maloobchodnej jednotky P. v B. spôsobil, spolu s ďalšími 35 hmotne zodpovednými osobami.

Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 16/06-576 z 29. novembra 2007 potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a odvolacie konanie o odvolaní odporcov v 1. a 8. rade zastavil. Rozsudok okresného súdu č. k. 13 C 49/00-436 z 13. júna 2005 sa stal právoplatným 21. decembra 2007.

Zo sťažnosti je zrejماً nespokojnosť sťažovateľa s rozhodnutím krajského súdu, ktorý sa podľa jeho tvrdení stotožnil so skutkovým stavom zisteným v prvostupňovom konaní bez toho, aby napravil nedostatky dokazovania okresného súdu, ktorý nevykonal všetky dôkazy navrhované sťažovateľom.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„... V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V. spisová značka 13C 49/00 si navrhovateľ – P. P. spol. s r. o. žalobou uplatnil voči mne nárok na náhradu škody vo výške 772.619,80 Sk. V uvedenom konaní sa navrhovateľ domáhal náhrady škody za inventúrne obdobie od 29. 03. 1998 do 09.01.1999, počas ktorého bolo zistené manko vo výške 851.489,40 Sk, za inventúrne obdobie od 09. 01. 1999 do 07. 02. 1999, počas ktorého bolo zistené manko vo výške 57.999,- Sk, za inventúrne obdobie od 07.02.1999 do

26.06.1999, počas ktorého bolo zistené manko vo výške 952.313,30 Sk a manko v pokladni 22.844,80,- Sk. Navrhovateľ uplatňoval odo mňa podiel na manku vo výške 790.143,80,- Sk a v priebehu pojednávania zoberal návrh z časti späť a po tejto úprave uplatňoval 772.619,80,- Sk.

Okresný súd Bratislava V. po vykonanom dokazovaní rozhodol vo veci tak, že ma zaviazal zaplatiť navrhovateľovi 135.794,- Sk s úrokom s omeškania 17,6 % od 26.05.2000 až do zaplatenia. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že som sa vyvinil na 80 %. Napriek rozsiahlemu dokazovaniu mám za to, že okresný súd vychádzal z neúplne zisteného skutkového stavu a to, že sa riadne nezaoberal hodnotou, ktorú sme prevzali. V prípade, že by nebolo možné preukázať škodu a prípadne jej skutočnú výšku, bolo by na navrhovateľovi, aby vykonal riadnu revíziu alebo, aby návrh zoberal späť.

Proti vyššie citovanému rozsudku okresného súdu som podal odvolanie.

Ja som poukázal okrem iného na to, že navrhovateľ nezabezpečil riadne vyškolenie zamestnancov a teda dochádzalo k nesprávnym postupom pri vedení evidencie. Nedochádzalo k odsúhlaseniu účtovných dokladov medzi záznamami z predajni a ekonomickým úsekom. Ako to potvrdili i znalecké posudky došlo k veľkému počtu plusových a mínusových položiek vykazovaných účtovníctvom na predajni. Takisto v predajni nebolo dostatočné kvalitatívne ani kvantitatívne obsadenie personálom. V predajni praxovali učni bez podpísanej hmotnej zodpovednosti. Vedúci a zástupca sa nevyznali dostatočne v práci počítačov.

Na základe vyššie uvedených dôvodov okresný súd dospel k rozdeleniu zodpovednosti za schodok v rozsahu 20% na zamestnancov a 80 % na navrhovateľa ako zamestnávateľa.

Napriek uvedenému mám za to, že rozhodnutie prvostupňového súdu nie je správne. Súd sa nedôsledne zaoberal aplikáciou §-u 176 ods. 1, 2, 3 Zákonníka práce platného do 01. 04. 2002 podľa ktorého, ak prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zamestnanec zodpovednosť za zverenú hotovosť, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty, ktoré je povinný zúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok.

V zmysle uvedeného mal súd viac skúmať v akej výške sme prevzali hodnoty a ako sme vyúčtovali. Pritom musí skúmať aké okolnosti bránili prípadne viesť riadnu evidenciu, kto za to zodpovedá a či sa vlastne tieto skutočnosti dajú preukázať. Ja i ostatní zamestnanci sme od počiatku tvrdili, že v počítačovej evidencii sú chyby a žiadali sme ich

opraviť. Ja ako vedúci predajne a moja zástupkyňa som po vykonanej prvej inventúre za inventúrne obdobie od 29. 03. 1998 do 09. 01. 1999 listom zo dňa 11. 01. 1999 adresovaný navrhovateľovi poukázal na problémy, ktoré sú na predajni a žiadal som o prešetrenie inventúry, ďalej sme poukazovali na nevhodné skladové priestory, na normu strát, na to, že po vykonanej inventúre a otvorení prevádzky sa tovary dostávajú do mínusových položiek a kontrolu stavu zásob bolo zistené, že nebol nahodený skutočný stav na predajni. Ďalej sme poukazovali na to, že inventúra je vykonávaná v nočných hodinách, na to, že nie je robená údržba počítačov a pokladníc a pracovníci nemajú prehľad o vybavovaní dobropisov.

Listom zo dňa 04. 06. 1999 som reklamoval nedodanie, ale zaiúčtovanie tovaru v hodnote 870.000,- Sk. Navrhovateľ však nesprávnosť neodstránil.

Prvostupňový súd sa dôkladne pridržiaval znaleckého posudku JUDr. D. R. – znalca z odboru účtovníctva, ktorý v záveroch svojho znaleckého posudku konštatoval, že inventúra po formálnej a počtovej stránke, ako aj čo do vyčíslenia účtovného stavu zásob tovaru bola vyčíslená správne, keď aj znalec ustáli aj výšku schodku za obdobie od 29. 03. 1998 do 09. 01. 1999 v celkovej výške 851.487,40 Sk. Ja som vo vyjadrení k znaleckému posudku zo dňa 29. 09. 2004 poukázal, že vyššie citovaný znalecký posudok je nepreskúmateľný, pretože neobsahuje údaje na základe, ktorých by sa dalo zistiť ako znalec k záverom posudku dospel. Nie je tu uvedený podrobnejší popis, akým spôsobom, sa viedla účtovná a iná evidencia majetku, finančných prostriedkov zvlášť, tovaru, vratných obalov a pod. Evidencia sa viedla prostredníctvom programového vybavenia, ale zo znaleckého posudku nie je zrejmé, kto do programu zadával údaje a akým spôsobom, ako bola správnosť vkladania údajov, kto mohol s údajmi manipulovať a či tie údaje, ktoré sú predmetom inventúry, boli evidované fyzicky na ústredí alebo boli takisto evidované aj na jednotlivjej pobočke. Takisto pri inventúrach neuviedol, akým spôsobom a kto vykonal inventúru.

Súd mal riadne zistiť a ustáliť výšku manka. Ako vyplýva i z vyššie uvedeného navrhovateľ ustálil výšku manka na 772.619,80,- Sk a znalec na 851.487,40,- Sk. I z uvedeného vyplýva, že výška škody nie je riadne zistená.

I napriek uvedeným nedostatkom znaleckého posudku prvostupňový súd nezohľadnil moje námietky.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 29. 11. 2007 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu napadnutej časti potvrdil. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Krajský súd napriek vytýkanému neúplne zistenému skutkovému stavu okresným súdom, v zmysle ustanovenia §-u 213 ods. 2, 3 OSP sám neopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu ani nedoplnil dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov mnou navrhovaných. Krajský súd len prevzal do svojho odôvodnenia odôvodnenie okresného súdu a dokonca ďalej na strane 12 naň priamo odkazuje.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo J. F. na súdnu a inú ochranu podľa článku 46, ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR boli postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní č. k. 6 Co 16/06 a rozhodnutím zo dňa 29. 11. 2007 porušené.

2. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave značka 6 Co 16/06 zo dňa 29. 11. 2007 a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia J. F., bytom N., na účet právneho zástupcu advokátovi JUDr. I. G. vo výške 7 938,88,- Sk v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06, II. ÚS 56/07).

1. Podstata námietok sťažovateľa týkajúca sa porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v jeho nesúhlase s postupom a rozhodnutím krajského súdu, ktorý podľa jeho názoru nevykonal dôkazy, ktoré navrhoval na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení, a s dôvodmi ich nevykonania sa nevysporiadal ani v označenom rozhodnutí krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05, IV. ÚS 111/08).

Ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, I. ÚS 276/06, I. ÚS 56/07). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01, I. ÚS 56/07).

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už opakovane judikoval, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

K námietkam sťažovateľa, ktorými argumentuje vo svojej sťažnosti, krajský súd v napadnutom rozhodnutí uviedol:

„... Pri výklade zodpovednosti zamestnanca podľa ust. § 176 ods. 1 Zák. práce platného do 1. 4. 2002 okrem iných špecifických charakteristík na rozdiel od všeobecnej zodpovednosti zamestnanca je, že pri tejto zodpovednosti sa vychádza z prezumpcie viny zamestnanca a uhrádza sa celá skutočná škoda. Za predpokladu, že je naplnená skutková podstata tohto druhu zodpovednosti, jej uplatnenie má prednosť pred uplatnením všeobecnej zodpovednosti. ... Predpokladom tejto zodpovednosti je škoda vo forme schodku na zverených hodnotách, platná dohoda o hmotnej zodpovednosti, zavinenie zamestnanca, ktoré sa prezumuje. ... Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na riadne zistenie skutkového stavu podľa ust. § 176 ods. 1, 2, 3 Zák. práce, správne zistil

inventúrne obdobie pri navrhovateľom uplatnenom nároku na náhradu škody z titulu spoločnej hmotnej zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách. Súd prvého stupňa správne skúmal existenciu pracovno-právneho pomeru medzi navrhovateľom a odporcami, pričom správne dospel k záveru, že uvedení odporcovia mali uzatvorenú dohodu o pracovnom pomere, ako aj dohodu o hmotnej zodpovednosti (§ 177 ods. 2 Zákonníka práce), a teda v prípade uplatnenia zodpovednosti za schodok na hodnotách zverených na vyúčtovanie podľa § 176 Zák. práce bolo povinnosťou navrhovateľa preukázať uzatvorenie platnej dohody o hmotnej zodpovednosti. Na základe vykonaného dokazovania preto súd prvého stupňa správne ustálil zodpovednosť odporcov za vzniknuté manko vo výške 20 % a vo výške 80 % sa odporcovia zbavili zodpovednosti tým, že schodok na v tejto časti vznikol bez ich zavinenia a to tým, že u vedúceho, zástupcu vedúceho a operátorov a v tomto smere súd prvého stupňa uveril tvrdeniam odporcov a svedkov (vedúcich predajní iných prevádzkových jednotiek), ktorá skutočnosť bola významná aj z hľadiska evidencie tovaru, jeho kontroly, kde zrejme dochádzalo k nesprávnym postupom.“

Krajský súd vo svojom rozsudku ďalej poukázal na to, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil podiel zodpovednosti jednotlivých zamestnancov, keď zohľadnil skutočnosť, že zamestnávateľ nezabezpečil ich riadne zaškolenie na prácu s počítačmi (osobitne u sťažovateľa ako vedúceho maloobchodnej predajne), v maloobchodnej predajni dochádzalo k častej obmene operátorov, fluktuácii zamestnancov, čo malo dopad na vykonávanie evidencie tovaru a jeho zabezpečenie pred možnými krádežami, v dôsledku čoho došlo v krátkom časovom období k vysokému manku. Krajský súd námietky sťažovateľa považoval za nedôvodné, keďže neboli produkované žiadne dôkazy, ktoré by mohli zvrátiť výsledky vykonaného dokazovania a právneho posúdenia veci. Krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že „neboli zistené ani žiadne okolnosti pre doplnenie dokazovania a zmenu súdneho rozhodnutia, ani pre zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na riadne zistenie skutkového stavu, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne (§ 132 O. s. p.) a vec posúdil správne aj po právnej stránke“.

Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v systéme všeobecných súdov a jeho úlohou nie je preskúmavanie sťažovateľmi tvrdených pochybení v postupoch či rozhodnutiach týchto súdov. Povinnosťou ústavného súdu je zaoberať sa iba takými zásahmi orgánov verejnej moci, ktorých intenzita je natoľko závažná, že zakladá porušenie ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených práv alebo slobôd konkrétneho sťažovateľa. K takejto situácii však v danej veci podľa názoru ústavného súdu nedošlo.

Ústavný súd nezistil, že by vydaniu namietaného rozsudku predchádzal nespravodlivý súdny proces, v ktorom by došlo k porušeniu princípov zakotvených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a vzhľadom na to nezistil ani príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením označených práv, a preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľ namietal aj porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy, pričom vo svojej sťažnosti neuviedol, z akých dôvodov k porušeniu označeného práva malo dôjsť. Ústavný súd vyslovil, že krajský súd nemôže byť primárnym porušovateľom označeného práva, a preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, priznanie trov právneho zastúpenia) stratilo opodstatnenie a ústavný súd sa nimi už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2008